

Kamer van Volksvertegenwoordigers

ZITTING 1982-1983

24 FEBRUARI 1983

WETSONTWERP

tot wijziging van artikel 181 van de wet
van 8 augustus 1980
betreffende de budgettaire voorstellen 1979-1980

MEMORIE VAN TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

I. — Algemene beschouwingen

Het eerste lid van artikel 181 van de wet van 8 augustus 1980 betreffende de budgettaire voorstellen 1979-1980 bepaalt: « De Vennootschap Distrigas heeft de exclusieve concessie in België voor de invoer, de inontvangstneming, de doorvoer, het vervoer en de opslag van aardgassen of gassen bekomen uit natuurlijke grondstoffen, met uitsluiting evenwel van mijngas, hoogovengas en gas bekomen uit natuurlijke afval ».

Hoewel de wil van de wetgever er voornamelijk in bestond de exclusieve concessie waarover de N.V. Distrigas beschikt voor Nederlands aardgas uit te breiden tot aardgas wat ook de herkomst ervan moge zijn, verleent het eerste lid van artikel 181 van de wet van 8 augustus 1980 aan de N.V. Distrigas exclusieve concessie zowel voor invoer, ontvangst, doorvoer, vervoer als opslag en dit niet alleen voor aardgas d.w.z. gasvormige brandbare producten van ondergrondse oorsprong hoofdzakelijk uit methaan samengesteld maar voor alle gassen, met inbegrip van die afkomstig van de petroleumactiviteit, met uitsluiting nochtans van mijngas, hoogovengas en gas bekomen uit natuurlijke afval.

De toepassing van deze bepalingen heeft van meet af aan een reeks belangrijke moeilijkheden opgeleverd waarvan de vorige Regering zich snel bewust is geworden, zodanig dat om deze te overbruggen, zij een ogenblik er aan gedacht heeft de draagwijdte van deze bepalingen nader te omschrijven door middel van een ministerieel rondschrijven. Deze oplossing is, op juridisch vlak, niet bevredigend gebleken omwille van de tekst van de wet die bijzonder duidelijk is voor wat betreft de domeinen die niet onderworpen zijn aan de exclusieve concessie.

Chambre des Représentants

SESSION 1982-1983

24 FÉVRIER 1983

PROJET DE LOI

modifiant l'article 181 de la loi
du 8 août 1980
relative aux propositions budgétaires 1979-1980

EXPOSE DES MOTIFS

MESDAMES, MESSIEURS,

I. — Considérations générales

Le premier alinéa de l'article 181 de la loi du 8 août 1980 relative aux propositions budgétaires 1979-1980 stipule que « la Société Distrigas a la concession exclusive en Belgique de l'importation, de la réception, du transit, du transport et du stockage des gaz naturels ou issus de produits naturels, à l'exclusion, toutefois, du grisou, du gaz de hauts fourneaux et du gaz obtenu à partir de déchets naturels ».

Bien que la volonté du législateur ait été essentiellement d'étendre la concession exclusive dont bénéficie la S.A. Distrigas pour le transport de gaz naturel néerlandais au gaz naturel d'autres provenances, le libellé du premier alinéa de l'article 181 de la loi du 8 août 1980 confère à la S.A. Distrigas une concession exclusive s'étendant à la fois à l'importation, la réception, le transit, le transport et le stockage et ne se limitant pas au seul gaz naturel, c'est-à-dire aux combustibles gazeux d'origine souterraine constitués essentiellement de méthane mais à tous les gaz, y compris ceux provenant de l'activité pétrolière, à l'exclusion toutefois du grisou, du gaz de hauts fourneaux et du gaz obtenu à partir de déchets naturels.

L'application de ces dispositions a d'emblée suscité un grand nombre de difficultés dont le Gouvernement précédent a été rapidement conscient de telle sorte que, pour les surmonter, il a envisagé, un moment, de préciser la portée de ces dispositions par voie de circulaire ministérielle, solution qui au plan juridique n'est pas apparue satisfaisante vu le libellé de la loi particulièrement explicite notamment quant aux domaines exclus de l'application de la concession exclusive.

Het behoud van de huidige tekst leidt niet alleen tot een toestand waarbij de uitvoering van deze bepalingen bijzonder moeilijk zoniet onmogelijk blijkt maar houdt de verwezenlijking tegen van inmiddels door een zeker aantal ondernemingen ingediende projecten o.a. met het oog op de oprichting van bovengrondse opslagruimten voor vloeibaar petroleumgas en waaromtrent de vereiste toelatingen niet langer mogen uitblijven.

Anderzijds heeft de Commissie der Europese Gemeenschappen aan de Belgische Regering bijkomende informatie gevraagd over de draagwijdte van artikel 181, hierbij de aandacht vestigende op de rechtspraak van het Hof van Justitie i.v.m. artikel 37, paragraaf 1 van het Verdrag van Rome.

Deze rechtspraak strekt ertoe te beschouwen dat vanaf 31 december 1969, elk nationaal monopolie met handelskarakter zo moet worden aangepast dat het exclusieve recht tot invoer uit de andere Lid-Staten verdwijnt.

Bovendien moeten de Lid-Staten zich krachtens paragraaf 2 van ditzelfde artikel ervan onthouden enige nieuwe maatregel te treffen welke tegen de in paragraaf 1 vermelde beginselen indruist of de draagwijdte van de artikelen inzake de afschaffing van de douanerechten en de kwantitatieve beperkingen tussen de Lid-Staten beperkt.

In dit opzicht is de huidige tekst van het eerste lid van artikel 181 niet van alle kritiek ontbloot aangezien deze er uitdrukkelijk toe strekt een exclusieve invoerconcessie in te stellen.

Dit is dan ook de reden waarom de Regering een wijziging van het eerste lid van artikel 181 voorstelt zodanig dat elke dubbelzinnigheid die de huidige bepalingen bijzonder moeilijk uitvoerbaar maakt wordt geweerd en elke onverenigbaarheid met het Verdrag van Rome wordt voorkomen.

Bijgaande tekst streeft ernaar de voorwaarden van een zo ruim mogelijke mededinging te herstellen en bij te dragen tot het zoeken naar de meest gunstige voorwaarden voor de bevoorrading in grondstoffen en in energie voor onze nijverheid. Bijgevolg beperkt hij de exclusieve concessie van de N.V. Distrigas tot haar bedrijvigheid van openbaar nut met name het vervoer van aardgas ongeacht de herkomst en de ondergrondse opslag ervan.

II. — Ontleding van de artikelen

Onderhavig wetsontwerp bestaat uit één enkel artikel ertoe strekkende het eerste lid van artikel 181 van de wet van 8 augustus 1980 te wijzigen door een bepaling waarbij de N.V. Distrigas een exclusieve concessie in België wordt verleend voor de ondergrondse opslag en het vervoer van aardgas.

Ondergrondse opslag wordt omschreven als zijnde het opslaan van aardgas in ondergrondse berguimten in situ aangelegd, hetzij in een reservoirgesteente, hetzij in een natuurlijke of kunstmatige holte, waarvan de afscherming tegenover de omgeving hoofdzakelijk bestaat uit hetzelfde materiaal als de omgeving zelf.

Het concept « aardgasvervoer » wordt omschreven door te verwijzen naar de definitie welke voorkomt in artikelen 1 en 2 van de wet van 12 april 1965 betreffende het vervoer van gasachtige produkten en andere door middel van leidingen, met name: « de werkzaamheid die tot doel heeft gas, door middel van leidingen, die geen deel uitmaken van een distributienet van een plaats naar een andere over te brengen en, in voorkomend geval, te leveren aan de in artikel 2 opgesomde afnemers ».

Artikel 2 van desbetreffende wet vermeldt, o.a. de leveringen aan een distributiedienst en aan verbruikers wier gasafname aan iedere leveringsaansluiting, op een bestendige wijze, een minimum bereikt van achtduizend gigacaloriën per jaar (calorische bovenwaarde).

Le maintien du texte actuel, outre qu'il conduit à une situation où la mise en œuvre de ces dispositions s'avère ardue, voire impossible, empêche la concrétisation de projets introduits entre-temps par un certain nombre d'entreprises visant notamment à la construction d'aires de stockage en surface de gaz de pétrole liquéfié et qui requièrent l'octroi, sans plus de retard, des autorisations nécessaires.

Par ailleurs, la Commission des Communautés européennes a demandé au Gouvernement belge des compléments d'information sur la portée de l'article 181 en attirant notamment l'attention sur la jurisprudence de la Cour de Justice relative à l'article 37, paragraphe 1, du Traité de Rome.

Cette jurisprudence tend à considérer qu'à dater du 31 décembre 1969, tout monopole national à caractère commercial doit être aménagé de façon à faire disparaître le droit d'importation exclusif à partir des autres Etats Membres.

De plus en vertu du deuxième paragraphe de ce même article, les Etats membres doivent s'abstenir de toute nouvelle mesure contraire énoncée au paragraphe 1, ou qui restreint la portée des articles relatifs à l'élimination des droits de douane et des restrictions quantitatives entre les Etats membres.

A cet égard, le texte actuel de l'alinéa premier de l'article 181 n'est pas à l'abri de tout reproche puisqu'il instaure explicitement une concession exclusive à l'importation.

C'est pourquoi le Gouvernement propose la modification du premier alinéa de l'article 181 de manière telle à lever les ambiguïtés qui rendent l'application des dispositions actuelles particulièrement ardues et à éviter toute incompatibilité avec le Traité de Rome.

Le texte ci-joint tend à rétablir les conditions d'une concurrence aussi large que possible et à contribuer à la recherche des conditions les plus compétitives pour l'approvisionnement en matière première et en énergie pour nos industries. Dès lors, il limite la concession exclusive de la S.A. Distrigas à ses activités d'intérêt public, à savoir le transport de gaz naturel, quelle que soit sa provenance et le stockage souterrain de celui-ci.

II. — Analyse des articles

Le présent projet de loi est constitué d'un article unique visant à modifier le premier alinéa de l'article 181 de la loi du 8 août 1980 par une disposition conférant à la S.A. Distrigas la concession exclusive en Belgique du stockage souterrain et du transport de gaz naturel.

Le stockage souterrain est défini comme étant l'emménagement du gaz naturel dans des sites-réservoirs souterrains aménagés, soit dans une roche-magasin, soit dans une cavité naturelle ou artificielle, dont « l'enveloppe de protection » envers l'environnement est essentiellement constituée par le même matériau que l'environnement propre ».

Pour définir le concept « transport de gaz naturel », il est référé à la définition reprise aux articles 1er et 2 de la loi du 12 avril 1965 relative aux transports de produits gazeux et autres par canalisations, à savoir: « l'activité ayant pour objet le transport de gaz d'un endroit à un autre par la voie de canalisation qui ne font pas partie d'un réseau de distribution, et, le cas échéant la fourniture aux consommateurs énumérés à l'article 2 ».

L'article 2 de la loi susvisée vise notamment les fournitures à un service de distribution et aux consommateurs dont les prélèvements de gaz en chaque point de fourniture, atteignant en permanence le minimum de huit mille gigacalories par an (pouvoir calorifique supérieur).

Tenslotte wordt het concept « aardgas » omschreven als zijnde alle « gasvormige, brandbare producten van ondergrondse oorsprong hoofdzakelijk uit methaan samengesteld, met uitzondering van mijngas ».

Deze definitie lijkt op wetenschappelijk en technisch vlak bijzonder aangewezen om deze gasvormige brandstof te omschrijven die gewoonlijk onder de benaming « aardgas » wordt aangevend.

De Minister van Economische Zaken,

M. EYSKENS.

De Staatssecretaris voor Energie,

E. KNOOPS.

Enfin, le concept « gaz naturel » a été défini, comme tous produits combustibles gazeux d'origine souterraine constitués essentiellement de méthane, à l'exception du grisou ».

Cette définition paraît, au plan scientifique et technique particulièrement appropriée pour désigner le combustible gazeux communément utilisé sous le vocable « gaz naturel ».

Le Ministre des Affaires économiques

M. EYSKENS.

Le Secrétaire d'Etat à l'Energie,

E. KNOOPS.

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE

De Raad van State, afdeling wetgeving, eerste kamer, de 7de december 1982 door de Staatssecretaris voor Energie verzocht hem, *binnen een termijn van ten hoogste drie dagen*, van advies te dienen over een ontwerp van wet « tot wijziging van artikel 181 van de wet van 8 augustus 1980 », heeft de 8ste december 1982 het volgend advies gegeven :

Ingevolge de opgelegde korte termijn moet het advies zich beperken tot de volgende opmerkingen.

Het ontwerp van wet strekt tot de vervanging van artikel 181, eerste lid, van de wet van 8 augustus 1980 betreffende de budgettaire voorstellen 1979-1980 door een bepaling die, zoals de memorie van toelichting verduidelijkt, « de exclusieve concessie van de N.V. Distrigas beperkt tot haar bedrijvigheid van openbaar nut, met name het vervoer van aardgas ongeacht de herkomst en de ondergrondse opslag ervan ».

Het ontwerp van wet geeft in de tekst van die bepaling of in de memorie van toelichting geen begripsbepaling van de term « ondergrondse opslag » vervat in het eerste lid van de ontworpen bepaling.

De kamer was samengesteld uit

de HH. :

H. ADRIAENS, *voorzitter*;
H. COREMANS,
Gh. TACQ, *staatsraden*;
F. DE KEMPENEER,
J. GIJSSELS, *assessoren van de afdeling wetgeving*;

Mevr. :

S. VAN AELST, *toegevoegd griffier*.

De overeenstemming tussen de Nederlandse en de Franse tekst werd nagezien onder toezicht van de heer H. COREMANS.

Het verslag werd uitgebracht door Mevr. J. DE KOSTER, auditeur.

De Griffier,
(get.) S. VAN AELST.

De Voorzitter,
(get.) H. ADRIAENS.

AVIS DU CONSEIL D'ETAT

Le Conseil d'Etat, section de législation, première chambre, saisi par le Secrétaire d'Etat à l'Energie, le 7 décembre 1982, d'une demande d'avis, *dans un délai ne dépassant pas trois jours*, sur un projet de loi « modifiant l'article 181 de la loi du 8 août », a donné le 8 décembre 1982 l'avis suivant :

Eu égard au bref délai qui lui a été imparti, le Conseil d'Etat doit limiter son avis aux observations qui suivent.

Le projet de loi tend à remplacer l'article 181, alinéa 1er, de la loi du 8 août 1980 relative aux propositions budgétaires 1979-1980 par une disposition qui, comme le précise l'exposé des motifs, « limite la concession exclusive de la S.A. Distrigaz à ses activités d'intérêt public, à savoir le transport de gaz naturel, quelle que soit la provenance et le stockage souterrain de celui-ci ».

Le projet de loi ne donne ni dans le texte de cette disposition ni dans l'exposé des motifs, une définition des termes « stockage souterrain » utilisés à l'alinéa 1er de la disposition en projet.

La chambre était composée de

MM. :

H. ADRIAENS, *président*;
H. COREMANS,
Gh. TACQ, *conseillers d'Etat*;
F. DE KEMPENEER,
J. GIJSSELS, *assesseurs de la section de législation*;

Mme :

S. VAN AELST, *greffier assumé*.

La concordance entre la version néerlandaise et la version française a été vérifiée sous le contrôle de M. H. COREMANS.

Le rapport a été présenté par Mme J. DE KOSTER, auditeur.

Le Greffier,
(s.) S. VAN AELST.

Le Président,
(s.) H. ADRIAENS.

WETSONTWERP

BOUDEWIJN, KONING DER BELGEN,

Aan allen die nu zijn en hierna wezen zullen, ONZE GROET,

Op de voordracht van Onze Minister van Economische Zaken en van Onze Staatssecretaris voor Energie, en op het advies van Onze in Raad vergaderde Ministers,

HEBBEN WIJ BESLOTEN EN BESLUITEN WIJ:

Onze Minister van Economische Zaken en Onze Staatssecretaris voor Energie, zijn gelast, in Onze Naam, bij de Wetgevende Kamers het ontwerp van wet in te dienen waarvan de tekst volgt:

Artikel 1.

Lid één van artikel 181 van de wet van 8 augustus 1980 betreffende de budgettaire voorstellen 1979-1980 wordt vervangen door de volgende beschikking:

« De Vennootschap Distrigas heeft de exclusieve concessie in België voor de ondergrondse opslag en het vervoer van aardgas.

» Onder aardgasvervoer moet worden verstaan het vervoer van gas zoals bepaald in de artikels 1 en 2 van de wet van 12 april 1965 betreffende het vervoer van gasachtige produkten en andere door middel van leidingen.

» Onder aardgas moet worden verstaan, gasvormige brandbare produkten van ondergrondse oorsprong hoofdzakelijk uit methaan samengesteld, met uitzondering van mijngas.

» Onder ondergrondse opslag van aardgas dient te worden verstaan het opslaan van aardgas in ondergrondse berguimten in situ aangelegd, hetzij in een natuurlijke of kunstmatige holte, waarvan de afscherming tegenover de omgeving hoofdzakelijk bestaat uit hetzelfde materiaal als de omgeving zelf. »

Art. 2.

Deze wet treedt in werking de dag waarop ze in het *Belgisch Staatsblad* wordt bekendgemaakt.

Gegeven te Brussel, 21 februari 1983.

BOUDEWIJN.

VAN KONINGSWEGE:

De Minister van Economische Zaken,

M. EYSKENS.

De Staatssecretaris voor Energie,

E. KNOOPS.

PROJET DE LOI

BAUDOUIN, ROI DES BELGES,

A tous, présents et à venir, SALUT,

Sur la proposition de Notre Ministre des Affaires économiques et de Notre Secrétaire d'Etat à l'Energie, et de l'avis de Nos Ministres qui en ont délibéré en Conseil,

NOUS AVONS ARRÊTÉ ET ARRÊTONS,

Notre Ministre des Affaires économiques et Notre Secrétaire d'Etat à l'Energie sont chargés de présenter en Notre nom, aux Chambres législatives, le projet de loi dont la teneur suit:

Article 1er.

L'alinéa premier de l'article 181 de la loi du 8 août 1980 relative aux propositions budgétaires 1979-1980 est remplacé par la disposition suivante:

« La Société Distrigaz a la concession exclusive en Belgique du stockage souterrain et du transport de gaz naturel.

» Il fut entendre par transport de gaz naturel, le transport de gaz tel que défini aux articles 1 et 2 de la loi du 12 avril 1965 relative aux transports de produits gazeux et autres par canalisations.

» Il faut entendre par gaz naturel, les produits combustibles gazeux d'origine souterraine constitués essentiellement de méthane, à l'exception du grisou.

» Il faut entendre par stockage souterrain de gaz naturel, l'emmagasinage du gaz naturel dans des sites-réservoirs souterrains aménagés, soit dans une roche-magasin, soit dans une cavité naturelle ou artificielle, dont « l'enveloppe de protection » envers l'environnement est essentiellement constituée par le même matériau que l'environnement propre. »

Art. 2.

La présente loi entre en vigueur le jour de sa publication au *Moniteur belge*.

Donné à Bruxelles, le 21 février 1983.

BAUDOUIN.

PAR LE ROI:

Le Ministre des Affaires économiques,

M. EYSKENS.

Le Secrétaire d'Etat à l'Energie,

E. KNOOPS.